

Warszawa 3 marca 2020 r.

Szanowny Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

Federacja Przedsiębiorców Polskich z uwagą śledzi prace nad ustawą z dnia 3 marca br. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (druk sejmowy 266). Jesteśmy świadomi, że zapobieganie i zwalczanie zagrożenia wirusem COVID-19 wymaga szczególnie pilnego procedowania. Niemniej, uchwalona ustawa wymaga uzupełnienia, które zapobiegnie nieodwracalnym – z dzisiejszej perspektywy oddalonym w czasie – skutkom dla polskiej przedsiębiorczości.

Wobec powyższego, uprzejmie poddaję pod rozwagę poprawki do art. 11 ustawy:

1) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

7. Polecenia, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być wydawane także za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2019 r. poz. 123 i 730) lub za pomocą innych środków łączności, w sposób umożliwiający utrwalenie ich treści przez adresata. Treść oraz istotne motywy takiego załatwienia sprawy powinny być utrwalone w aktach w formie protokołu lub podpisanej przez stronę adnotacji.

2) dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

7a. Polecenia, o których mowa w ust. 1 i 2, wydawane w trakcie i w miejscu prowadzenia akcji ratowniczych lub innego podobnego działania o charakterze doraźnym, mogą być wydawane także ustnie lub telefonicznie. Treść poleceń, najpóźniej niezwłocznie po zakończeniu akcji lub działań doraźnych, dokumentuje się w notatce służbowej, której kopię doręcza się adresatowi polecenia.

Uzasadnienie

W art. 11 ust. 7 skreśla się możliwość wydawania poleceń ustnie lub telefonicznie bez ograniczeń. Taka forma powinna być dopuszczalna tylko wyjątkowo.

Ustna lub telefoniczna forma wydawania polecenia powinna być dopuszczalna tylko wyjątkowo, w trakcie akcji ratowniczych lub innego podobnego działania. Chodzi tutaj o polecenia wydawane na miejscu prowadzenia działań ratowniczych. Nie ma bowiem powodu, aby ustnie wydawać polecenie np. oddania do dyspozycji magazynu za kilka dni.

3) dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

9. Skarb Państwa jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej osobom trzecim przez osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz przedsiębiorców, o których mowa w ust. 2, przy wykonywaniu poleceń Prezesa Rady Ministrów, chyba że szkoda jest wynikiem rażącego niedbalstwa lub działania umyślnego tej osoby prawnej, jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, przedsiębiorcy lub samego poszkodowanego.

Uzasadnienie

Szkody wyrządzone w związku z działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie COVID-19 powinny być naprawione. Zgodnie z zasadami ogólnymi do naprawienia szkody obowiązany jest ten, kto szkodę wyrządził z swojej winy (art. 415 Kodeksu cywilnego). Jeżeli przedsiębiorca podejmuje działania z własnej woli, nie ma wątpliwości, że powinien naprawić wyrządzoną przez siebie szkodę. Wykonanie polecenia Prezesa Rady Ministrów będzie jednak obowiązkowe, a zatem i odpowiedzialność za szkody wyrządzone przy tej okazji nie powinna obciążać tylko wykonawcy polecenia. W istocie przecież działania podejmowane na polecenie Prezesa Rady Ministrów będą służyły przede wszystkim interesowi publicznemu.

Obowiązujące przepisy nie przewidują szczególnego reżimu odpowiedzialności za szkody wyrządzone działaniem podjętym na polecenie władzy publicznej. Nie znajdzie tutaj zastosowania art. 417 § 2 Kodeksu cywilnego, ponieważ wykonywanie polecenia nie będzie działaniem „przy wykonywaniu władzy publicznej”. Również nieodpowiednie byłoby skorzystanie z art. 429 Kodeksu cywilnego, który dotyczy wykonywania działalności zawodowej, a więc zajęcia dobrowolnego i zwykle odpłatnego.

Tymczasem, wykonując polecenie Prezesa Rady Ministrów może dojść do wyrządzenia szkody osobie trzeciej. Jest to tym bardziej możliwe, że polecenie będzie zapewne wydawane w sytuacji nadzwyczajnej, które są nie podobne do zwykłych czynności w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, choćby ze względu na presję czasu. W związku z tym, to Skarb Państwa powinien być obowiązany do naprawy szkody wyrządzonej osobom trzecim wskutek wykonania polecenia Prezesa Rady Ministrów. Takie uregulowanie leży także w interesie publicznym, ponieważ uwalnia przedsiębiorców wykonujących polecenia od obaw o koszty wykonywania poleceń. Innymi słowy zmniejsza skłonność do zachowań asekuracyjnych, które niewątpliwie obniżą skuteczność działań w obliczu zagrożenia epidemią.

Naturalnie, granicą odpowiedzialności Skarbu Państwa powinien być wymóg odpowiedniej staranności wykonującego polecenie. Skarb Państwa nie powinien zatem być odpowiedzialny, gdy szkoda została wyrządzona umyślnie lub wskutek niedbalstwa wykonującego polecenie lub przez samego poszkodowanego.

Łączę wyrazy szacunku,

Marek Kowalski

Przewodniczący FPP

W/13/2020

Warszawa 3 marca 2020 r.

**Szanowny Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP**

Szanowny Panie Marszałku,

Federacja Przedsiębiorców Polskich z uwagą śledzi prace nad ustawą z dnia 3 marca br. *o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych* (druk sejmowy 266). Jesteśmy świadomi, że zapobieganie i zwalczanie zagrożenia wirusem COVID-19 wymaga szczególnie pilnego procedowania. Niemniej, uchwalona ustawa wymaga uzupełnienia, które zapobiegnie nieodwracalnym – z dzisiejszej perspektywy oddalonym w czasie – skutkom dla polskiej przedsiębiorczości.

Wobec powyższego, uprzejmie poddaję pod rozważenie poprawki do art. 11 ustawy:

1) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

7. Polecenia, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być wydawane także za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2019 r. poz. 123 i 730) lub za pomocą innych środków łączności, **w sposób umożliwiający utrwalenie ich treści przez adresata**. Treść oraz istotne motywy takiego załatwienia sprawy powinny być utrwalone w aktach w formie protokołu lub podpisanej przez stronę adnotacji.

2) dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

7a. Polecenia, o których mowa w ust. 1 i 2, wydawane w trakcie i w miejscu prowadzenia **akcji ratowniczych lub innego podobnego działania** o charakterze doraźnym, mogą być wydawane także ustnie lub telefonicznie. Treść poleceń, najpóźniej niezwłocznie po zakończeniu akcji lub działań doraźnych, dokumentuje się w notatce służbowej, której kopię doręcza się adresatowi polecenia.

Uzasadnienie

W art. 11 ust. 7 skreśla się możliwość wydawania poleceń ustnie lub telefonicznie bez ograniczeń. Taka forma powinna być dopuszczalna tylko wyjątkowo.

Ustna lub telefoniczna forma wydawania polecenia powinna być dopuszczalna tylko wyjątkowo, w trakcie akcji ratowniczych lub innego podobnego działania. Chodzi tutaj o polecenia wydawane na miejscu prowadzenia działań ratowniczych. Nie ma bowiem powodu, aby ustnie wydawać polecenie np. oddania do dyspozycji magazynu za kilka dni.

3) dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

9. Skarb Państwa jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej osobom trzecim przez osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz przedsiębiorców, o których mowa w ust. 2, przy wykonywaniu poleceń Prezesa Rady Ministrów, chyba że szkoda jest wynikiem rażącego niedbalstwa lub działania umyślnego tej osoby prawnej, jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, przedsiębiorcy lub samego poszkodowanego.

Uzasadnienie

Szkody wyrządzone w związku z działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie COVID-19 powinny być naprawione. Zgodnie z zasadami ogólnymi do naprawienia szkody obowiązany jest ten, kto szkodę wyrządził z swojej winy (art. 415 Kodeksu cywilnego). Jeżeli przedsiębiorca podejmuje działania z własnej woli, nie ma wątpliwości, że powinien naprawić wyrządzoną przez siebie szkodę. Wykonanie polecenia Prezesa Rady Ministrów będzie jednak obowiązkowe, a zatem i odpowiedzialność za szkody wyrządzone przy tej okazji nie powinna obciążać tylko wykonawcy polecenia. W istocie przecież działania podejmowane na polecenie Prezesa Rady Ministrów będą służyły przede wszystkim interesowi publicznemu.

Obowiązujące przepisy nie przewidują szczególnego reżimu odpowiedzialności za szkody wyrządzone działaniem podjętym na polecenie władzy publicznej. Nie znajdzie tutaj zastosowania art. 417 § 2 Kodeksu cywilnego, ponieważ wykonywanie polecenia nie będzie działaniem „przy wykonywaniu władzy publicznej”. Również nieodpowiednie byłoby skorzystanie z art. 429 Kodeksu cywilnego, który dotyczy wykonywania działalności zawodowej, a więc zajęcia dobrowolnego i zwykle odpłatnego.

Tymczasem, wykonując polecenie Prezesa Rady Ministrów może dojść do wyrządzenia szkody osobie trzeciej. Jest to tym bardziej możliwe, że polecenie będzie zapewne wydawane w sytuacji nadzwyczajnej, które są nie podobne do zwykłych czynności w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, choćby ze względu na presję czasu. W związku z tym, to Skarb Państwa powinien być obowiązany do naprawy szkody wyrządzonej osobom trzecim wskutek wykonania polecenia Prezesa Rady Ministrów. Takie uregulowanie leży także w interesie publicznym, ponieważ uwalnia przedsiębiorców wykonujących polecenia od obaw o koszty wykonywania poleceń. Innymi słowy zmniejsza skłonność do zachowań asekuracyjnych, które niewątpliwie obniżą skuteczność działań w obliczu zagrożenia epidemią.

Naturalnie, granicą odpowiedzialności Skarbu Państwa powinien być wymóg odpowiedniej staranności wykonującego polecenie. Skarb Państwa nie powinien zatem być odpowiedzialny, gdy szkoda została wyrządzona umyślnie lub wskutek niedbalstwa wykonującego polecenie lub przez samego poszkodowanego.

Lęcę wyrazy szacunku,

Marek Kowalski

Przewodniczący FPP